

13.10.2018

RAKENNUS- JA INFRA-ALAN KOULUTUKSET JA HENKILÖSERTIFIKAATIT

NORJA

Mats Bjørndal Gretland, Yrkehögskolan Novia - FoU

Interreg
Botnia-Atlantica
Europeiska regionala utvecklingsfonden

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	3
1.1 Infra-Botnia	3
2 HENKILÖSERTIFIKAATIT	4
2.1 HMS-kortti	4
2.2 Tulityö	5
2.3 Tiellä työskentely	5
2.3.1 Arbeidsvarsling 1 - Arbeid på vei	5
2.3.2 Arbeidsvarsling 2 - Ansvarshavande	6
2.4 ADK1-Sertifointi	6
3 KONEET JA TYÖKALUT	7
3.1 Maansiirtokoneet	7
3.2 Nosturit	8
3.3 Ulkomaiset pätevyydistodistukset	8
3.4 Konevaatimukset ja merkinnät	8
4 YHTEENVETO	10
LÄHDELUETTELO.....	11

1 JOHDANTO

Tämä on neljäs raportti Norjan raporttisarjassa. Raportin on kirjoittanut Mats Gretland. Raportti sisältää kartoituksen eri henkilösertifikaateista ja lyhytaikaisista koulutuksista Norjan rakennus- ja infra-alalla. Raportin pääpainona on infra-ala.

Muutoin Norjan raporttisarja sisältää rakennus- ja infra-alan määräyksiä ja käsittelee aiheita kuten kieli, kommunikaatio, työturvallisuus, vastuunjako, sertifiointi ja työpaikan perustaminen.

Raportit ovat tarkoitettu tueksi suomalaisille yrityksille, jotka ovat kiinnostuneita yritystoiminnan kehittämisestä ja toiminnasta Norjan rakennus- ja infra-alalla. Tarkoituksena on koota oleellista ja hyödyllistä tietoa suomeksi.

Raportti on laadittu Yrkeshögskolan Novian tutkimus- ja kehitysyksikölle, Infra-Botnia hankkeen yhteydessä. Hankkeen yleisenä tavoitteena on selvittää Pohjoismaisen infra-alan kansallisia eroja, sekä tukea rajat ylittävää toimintaa ja yhteistyötä.

1.1 Infra-Botnia

Infra-Botnia on hanke, jonka rahoittajana toimivat Interreg Botnia-Atlantica, Pohjanmaan Liitto, Region Västerbotten, VASEK sekä Infra ry.

Hanke käynnistyi vuoden 2018 alussa ja ulottuu seuraaville kolmelle vuodelle. Infra-Botnia suuntautuu PK-yrityksille ja suurin huomio keskittyy infra-alan toimijoihin Merenkurkun alueella.⁽¹⁾

Ruotsissa kohderyhmä tunnetaan rakennusalan ja Norjassa *bygg- og anleggsbransjen*ina. Suomessa ala jaetaan rakennus- ja infra-alaan.

Hanke toimii hypoteesin mukaan, jonka oletuksena on se, että alalla on tarvetta kansainväliselle toiminnalle ja yhteistyölle. Alalla monien PK-yritysten valmiudet ovat myös riittämättömät. Hankkeen tavoitteena on siksi lisätä tietämystä ja yhteistyötä, sekä rakentaa verkostoja. Iso osa työstä koostuu maakohtaisista kartoituksista sekä rajaesteiden havaitsemisesta. ⁽²⁾

Infra-Botnia on myös hyvin kiinnostunut selvittämään olisiko mahdollista tasapainottaa kansallisia suhdannevaihteluja ja globaalia kilpailua yhteisen pohjoismaisen inframarkkinan avulla.

Ajatuksena olisi, että yhteistyö voisi avata uusia työmahdollisuuksia rajan yli, kun työtilanne näyttää huonommalta omassa kotimaassa. Rajat ylittävä yhteistyö voisi myös lisätä PK-yritysten mahdollisuuksia kilpailla tarjouspyynnöistä suurten kansainvälisten yritysten joukossa. ⁽²⁾

2 HENKILÖSERTIFIKAATIT

Alalla on tarjolla paljon koulutuksia työturvallisuudesta ja myös paljon muita koulutuskursseja. Useimmille yleisille riskialttiille työtehtäville on olemassa lyhyitä kursseja.

Suurin osa näistä kursseista ja sertifikaateista eivät kuitenkaan itsessään ole lakisääteisiä. Työnantajalla on kuitenkin vastuu työntekijöidensä riittävästä koulutuksesta HMS-määräyksiin mukaan. (Raportti 2, kohta 2.2.2)

Koulutus on dokumentoitava kirjallisesti. Työntekijän lähettäminen koulutukseen ajankohtaisissa työvaiheissa, on helppo tapa varmistaa sekä työntekijän taidot että koulutuksen dokumentointi.

Sertifikaatit, jotka mainitaan tässä raportissa ovat sertifikaatteja, jotka ovat toisaalta lakisääteisiä ja toisaalta kuuluvat yleisiin vaatimuksiin alalla. Tässä raportissa pääpaino on infra-alan sertifikaateissa ja pätevyystodistuksissa.

2.1 HMS-kortti

Kaikkien yritysten, jotka työskentelevät norjalaisilla rakennus- ja infratyömailla, on hankittava työntekijöilleen HMS-kortti. Tämä koskee niin norjalaisia yrityksiä kuin ulkomaisia yrityksiä. Vaatimus koskee myös henkilöitä, jotka kuljettavat säännöllisesti materiaaleja työmaalle.

Kortin tarkoituksena on tunnistaa työntekijä sekä hänen työnantajansa ja luoda tarkempi yleiskatsaus työmaan eri toimijoista.

Kortin on voimassa työsuhteen ajan, kuitenkin korkeintaan kaksi vuotta kerrallaan. Korttia odotellessa on sallittua työskennellä, mikäli pystyy esittämään voimassaolevaa tilapäistä dokumenttia. (3)

Esimerkkejä voimassaolevista dokumenteista:

- Uudelta työntekijältä vaaditaan dokumentointi työsuhteen solmimisesta tai todiste siitä, että HMS-kortin hakuprosessi on aloitettu.
- Uudelta ulkomaiselta työntekijältä, jolla on norjalainen työnantaja, vaaditaan kopio verokortin hakemuksesta siihen asti, kunnes *D-nummer* (norjalainen henkilötunnus) on saatu ja voidaan anoa HMS-korttia.
- Ulkomaisilta työntekijöiltä, joilla on ulkomainen työnantaja, vaaditaan kopio RF1199-lomakkeesta siihen asti, kunnes *D-nummer* on saatu ja voidaan anoa HMS-korttia.

Norjassa toimivien ulkomaisten yritysten on täytettävä RF1199-lomake, joka sisältää muun muassa tietoa työn luonteesta. Lomake on toimitettava Norjan veroviranomaisille (Skatteetaten). (4)

Kuva 1. HMS-kortti. (3)

Työympäristövirasto ja *Petroleumstilsynet* valvovat määräystä. Mikäli HMS-vaatimuksia rikotaan toistuvasti, on työympäristövirastolla oikeus keskeyttää yrityksen toiminta, kunnes vaatimuksia noudatetaan. (3)

Rakennus- ja infratyömaalla työntekijän on pidettävä korttia näkyvästi esillä ja esitettävä korttia viranomaisten kuten

työympäristöviraston, *Petroleumstilsynet*, veroviraston ja poliisin kehotuksesta. Myös työturvallisuusvastaava, rakennuttaja tai tämän edustaja, SHA- koordinaattori sekä vastuuta kantava yritys voivoivat vaatia näyttämään korttia. (3)

Työnantaja on vastuussa HMS-korttien tilaamisesta työntekijöilleen. Työsuhteen päätyttyä kortti on palautettava työnantajalle ja hävitettävä väärinkäytön ehkäisemiseksi. HMS-kortin numero on päivittäin syötettävä listaan työmaan toimijoista. (5)

2.2 Tulityö

Tulitöille on olemassa vaatimuksia sekä viranomaisilta että vakuutusyhtiöiltä. (6)

Vakuutusyhtiöt laativat sertifiointivaatimukset tulityön suorittajalle turvallisuusmääräysten mukaan. Vaatimukset löytyvät sekä yritysvakuutuksesta että kiinteistövakuutuksesta.

Henkilöstösertifikaatti Norjassa on nimeltään *Varme Arbeider*. *Norsk Brannvernforening* pitää kurseja ja myöntää henkilöstösertifikaatin *Finansnæringens Hovedorganisation* kanssa tehdyn sopimuksen jälkeen. (7)

Sertifikaattia vaaditaan työtehtäville tilapäisillä toimipaikoilla, joihin kuuluu avotuli, kuumailmatyöt, hitsaus sekä katkaisu ja hionta. Korttia ei vaadita teiden asfalttitöistä. (8)

CERTIFIKAT	NORDISK KOMPETENSMODELL FÖR HETA ARBETEN			
	Norge	Sverige	Finland	Danmark
Norskt certifikat	Godkänd	Godkänd	Godkänd	Godkänd
Svenskt certifikat	Godkänd	Godkänd	Godkänd	Godkänd
Finskt certifikat	Godkänd	Godkänd	Godkänd	Godkänd
Danskt certifikat	Giltigt förutom för takarbeten	Giltigt förutom för takarbeten	Giltigt förutom för takarbeten	Giltigt förutom för takarbeten
Danskt certifikat för takarbeten	Endast för takarbeten	Endast för takarbeten	Endast för takarbeten	Endast för takarbeten

Taulukko 1. Tulityökorttien kelpoisuus Pohjoismaissa (9)

Norjalainen tulityökurssi pidetään yhden työpäivän aikana. Sertifikaatti on voimassa viisi vuotta. Se kelpaa kaikissa Pohjoismaissa.

Kaikissa Pohjoismaissa on samankaltaiset sertifiointit. Tanskalla on kuitenkin erillinen tulityökortti katolla työskentelyyn. Suomalainen Tulityökortti on voimassa myös Norjassa. (9)

2.3 Tiellä työskentely

Norjassa tiellä työskentelyyn on olemassa kolme sertifikaattia. *Statens Vegvesen*illä on yhdessä *Apropos Internett AS:n* kanssa kurssiportaali sertifiointeista.

Kurssit pidetään eri koulutusyksiköiden toimesta käsikirjan *N301 - Arbeid på og ved veg* mukaisesti. (10)

2.3.1 Arbeidsvarsling 1 - Arbeid på vei

Kaikkien tiellä työskentelevien on suoritettava *Arbeidsvarsling-1*-kurssi, riippumatta siitä onko työ palkattua tai ei.

Sertifikaatti on vaatimus useiden eri lakien ja asetusten mukaan, muun muassa *Vegtrafikkloven (LOV-2018-04-20-13)*, *Trafikkreglene (FOR-2018-04-10-548)* ja *Skiltforskriften (FOR-2017-05-05-531)*. (11)

Kurssin tavoitteena on perustietojen saaminen ja ymmärrys omasta ja muiden turvallisuudesta tiellä työskentelyssä. Kurssiin osallistujalla on myös oltava ymmärrys sääntöihin ja määräyksiin, jotka koskevat työn aloittamista ja suorittamista. (12)

Kurssi pidetään yhden työpäivän aikana. Sertifikaatti on voimassa viisi vuotta. Tämän jälkeen vaaditaan uutta kurssia. Mikäli osallistuja ei saa hyväksytyä tulosta kokeesta, vaaditaan uuden kurssin suorittamista ennen uutta koetta. (12)

2.3.2 Arbeidsvarsling 2 - Ansvarshavande

Arbeidsvarsling 2 on tiellä työskentelyn sertifiikaatti vastuuhenkilöille. Jo yleisten alueiden kaivutyöluopien hakuprosesseissa vastuuhenkilöiltä vaaditaan dokumentaatio koulutuksesta.

Työpaikalla sertifiikaattia on esitettävä kehotuksesta. Puutteellinen dokumentaatio johtaa työn keskeytykseen siihen asti, kunnes pystyy esittämään voimassaolevaa sertifiikaattia. (12)

Kurssissa opetetaan muun muassa lakeja, sääntöjä, asetuksia, riskinhallintaa, työturvallisuutta ja merkkien antoa. Opiskelijat oppivat myös sen, miten liikenne pysäytetään turvallisesti niin työntekijöiden kuin tienkäyttäjien kannalta. Koulutuksessa opitaan myös, miten työ dokumentoidaan työmaapäiväkirjaan ja miten tarkastukset suoritetaan. (13)

Kurssi kattaa 12 tuntia ja päättyy kokeeseen. Sertifiikaatti on voimassa viisi vuotta, minkä jälkeen vaaditaan uutta kurssia. (12)

2.3.3 Arbeidsvarsling 3 - Trafikkregulering

Arbeidsvarsling 3 koskee manuaalista liikenneohjausta.

Kurssin tavoitteena on, että osallistujat tuntevat viranomaisten niille asetetut vaatimukset. Vaatimukset koskevat henkilöitä, jotka suorittavat liikenneohjausta työn aikana. (12)

Kurssi sisältää lakeja ja määräyksiä turvallisuudesta HMS:n, SHA:n ja SJA:n mukaisesti. (Raportti 2, kohdat 2.2.2, 2.2.1, 2.2.4).

Kurssilla opetetaan myös ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia sekä signalointia ja rutiineja liikenneohjauksessa.

Osa opetuksesta koostuu käytännön harjoituksista. Kurssi päättyy käytännön kokeeseen liikennöidyllä tiellä. (12)

Sertifiikaatti on voimassa viisi vuotta. Uuden sertifiikaatin saa suorittamalla uuden kurssin. Hyväksytyt *arbetsvarsling 1* ja *arbetsvarsling 2* sekä ajokorttiluokka B toimivat esitietoina kurssille. (12)

2.4 ADK1-Sertifiointi

ADK1 on sertifiikaatti infrarakentamiselle, joka koskee vesi- ja viemäritöitä infra-alalla.

Sertifiikaattia tarvitsee putkien asentamiseen kaivuutöiden ja olemassa olevien vesi- ja viemäriputkistojen kytkennän yhteydessä. (14)

ADK tulee sanoista *anlägg, drift ja kontroll*. Koulutus antaa tietoa eri putkituotteista ja materiaaleista sekä näiden asennuksista. Koulutuksella käydään myös läpi ympäristöä ja turvallisuutta kaivuutyöalueella, käytettäviä työkaluja sekä tarkastusta ja dokumentointia. (14)

Sertifiointia ohjaa *ADK-rådet*, joka on yhteistyö *Norsk Vannin, Rørentreprenørene-Norgen, Maskinentreprenørenes Forbunden*, norjalaisten kuntien ja ADK-koulutusten kesken.

Norsk Vann kehottaa kaikkia norjalaisia kuntia siihen, että heillä pitäisi olla minimivaatimuksena vähintään yksi *ADK1*-sertifioitu henkilö per työtiimi infra-alan putkitöissä. Vaatimukset asetetaan usein jo tarjouspyyntövaiheessa. (15)

Kuva 2. ADK1-sertifikaatti (14)

ADK1-kurssi suoritetaan yleensä 105 tunnin käytännöllisellä ja teoreettisella koulutuksella ja päätetään kirjallisella kokeella.

Sertifikaattiin vaaditaan myös kolmen vuoden työkokemusta työtehtävästä, tai vaihtoehtoisesti yhden vuoden työkokemus työtehtävästä ja putkimiehen, työkoneenkuljettajan, rakennusteknikon tai insinöörin koulutus. Sertifikaatti on voimassa kuusi vuotta, tämän jälkeen vaaditaan päivityskurssi sisältäen tutkinnon. (16)

3 KONEET JA TYÖKALUT

Vaarallisten koneiden ja varusteiden parissa työskentelevällä on oltava sertifioitu turvallisuuskoulutus.

Mikäli työntekijällä on ulkomaisia pätevyydistuksia, on hänen annettava niiden hyväksyntää. (17)

Seuraaviin koneisiin ja varusteisiin vaaditaan sertifiointia: eri nostolaitteet ja nosturit, kuorma-auton tai perävaunun päälle asennetut nosturit (jotka ylittävät 2 tonnia/m). Trukkeihin vaaditaan myös pätevyydistus.

Alan tyypilliset työkoneet luokitellaan maansiirtokoneiksi ja myös niihin vaaditaan eri pätevyydistuksia. (17)

3.1 Maansiirtokoneet

Maansiirtokone on käsite, joka kattaa kuusi eri pätevyysosaa: M1-M6. Kaikki koneet, joiden teho on yli 15 kW (20,4 hv) vaativat sertifiointin valtuutetulta koulutusyksiköltä. (18) (19)

Sertifiointikurseja voi suorittaa usealla eri koulutusyksiköllä ja ne vastaavat suurilta osin toisiaan. Kurssien teoriaosa on sama kaikille konetyypeille. Kurssi on jaettu useampaan moduuliin.

Moduuli 1.1 suoritetaan kahdeksassa koulutunnissa ja sisältää aiheet työympäristö, vastuu ja seuraus. Moduuli koskee myös muita koulutuksia kuten nosturinkuljettajan ja trukinkuljettajan koulutusta?

Moduuli 2.1 sisältää teoriaa maansiirtokoneista ja moduuli 3.1 käytännöllisen koulutuksen. Kurssi suoritetaan normaalisti 40 tunnin opetuksella, sisältäen kokeen.

Pätevyysertifikaattia anoessa vaaditaan vähintään 32 tunnin dokumentoitu harjoitus kyseisellä konetyypillä. Harjoittelu suoritetaan yhdessä yrityksen tai koulutusyksikön ohjaajan kanssa.

Koulutus päätetään eri koneiden käytännön kokeisiin. (20) (21) (16)

1. Varmuus 2. Nosturi 3. Käsikäyttö 4. Uusiut 5. Nosturi 6. Nosturi 7. Nosturi 8. Nosturi 9. Nosturi 10. Nosturi 11. Nosturi 12. Nosturi	G1 G2 G3 G4 G5 G6 G7 G8 G9 G10	M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7 M8 M9 M10	T1 T2 T3 T4 T5 T6 T7 T8 T9 T10	TB TB TB TB TB TB TB TB TB TB	C1: TELESKOP-TRUCK C2: RÜNDTOM-SVINGENDE-TELESKOP-TRUCK G11: LÖPPE-REDDKAP PRÖVEVEIS
4b) SPK RENTALINDUSTRIE www.rentalindustrie.com Kontakt: Buskanger Tel: +47 42 42 88 www.kit.no	4c) Oppføringsvirksomhet 10 01.01.2013 11 01.01.2033	4c) Oppføringsvirksomhet 10 01.01.2013 11 01.01.2033	4c) Oppføringsvirksomhet 10 01.01.2013 11 01.01.2033		

Kuva 3. Pätevyystodistus maansiirtokoneille ja nostureille, kortin takaosa. (22)

Maansiirtokonekäsité sisältää seuraavat koneet:

- M1 – Puskutraktori
- M2 – Kaivinkone
- M3 – Tiehöylä
- M4 – Pyöräkuormaaja
- M5 – Traktorikaivuri
- M6 – Dumpperi
- (M20 – on viimeinen luokka, joka sisältää eri maatalouskoneet ja vastaavat.)

(20) (21)

3.2 Nosturit

Nostureiden sertifiointit on jaettu seuraavasti:

- G1 – Ajoneuvonosturit
- G2 – Torninosturit
- G3 – Satamanosturit
- G4 – Siltanosturit
- G8 – Kuorma-autonosturit
- G20 – Kiinnitetty nosturi

(16)

Kuva 4. Pätevyystodistus maansiirtokoneista ja nostureista (22)

Näiden sertifiointien esitiedot ovat samat kuin maansiirtokoneille – Moduuli 1.1, sekä pätevyystodistus – G11 – Nostolaitteet.

Esitietojen jälkeen seuraa teoreettista ja käytännöllistä opetusta jokaisesta koneesta. Opetus on pituudeltaan 28–48 tuntia riippuen konetyypistä.

Koulutus täydentyy vaihtelevalla määrällä harjoittelua riippuen konetyypistä. Harjoittelu suoritetaan ohjatusti yrityksessä. Koulutus päättyy kokeeseen. (23)

3.3 Ulkomaiset pätevyystodistukset

Käytettäessä ulkomaisia pätevyystodistuksia on laadittava hakemus työympäristövirastolle.

Käsittely voi kestää jopa neljä kuukautta, mutta useimmissa tapauksissa alle kuukausi. Pätevyystodistus on tämän jälkeen voimassa yhdessä työympäristöviraston hyväksynnän kanssa. Sertifikaattia ei muunneta norjalaiseen sertifikaattiin. (17)

Normaalisti pohjoismaisille pätevyystodistuksille annetaan hyväksyntä. Pätevyysvaatimukset ETA-maista vaativat sen sijaan enemmän dokumentointia koulutuksen sisällöstä. Sertifikaateille, jotka tulevat ETA-yhteistyömaiden ulkopuolelta, ei normaalisti anneta hyväksyntää. (17)

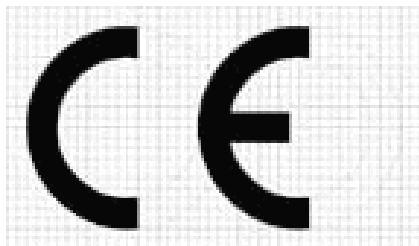
3.4 Konevaatimukset ja merkinnät

Arbeidsmiljøloven ja *maskinforskriften* asettavat vaatimuksia koneen valmistajalle, maahantuojalle ja toimittajalle.

Nämä vaatimukset edellyttävät, että koneet ovat turvallisia käytössä, ovat menneet tarkastusvaiheista läpi ja ovat CE-merkittyjä.

Tekninen dokumentointi ja käyttöohje on oltava saatavilla. (24)

CE-merkki on osoitus siitä, että valmistaja takaa tuotteen täyttävän sille asetetut määräykset tuotevaatimuksessa.

Kuva 5. CE-merkki oikeassa mittasuhteessa. (25)

CE-merkintä on tarkastusviranomaisille todistus siitä, että tuote täyttää EES-turvallisuusvaatimukset ja että ne voi dokumentoida. (25)

Työnantaja on vastuussa yritykseen ostetuista koneista ja että ne ovat turvallisia työntekijöiden käytössä.

Työntekijöiden on saatava tietoa ja koulutusta koneiden käytöstä. Koneet on huollettava säännöllisesti, oltava turvalliseen käyttöön suunniteltuja, niiden on sisältävä kaikki niihin liittyvät suojaruuvit ja oltava *Maskinforskriftenin* (-FOR-2015-12-04-1393) ja *Arbeidsmiljølovenin* (-LOV-2018-06-15-38) mukaisia.

Ennen vuotta 1995 valmistetut koneet eivät ole CE-merkittyjä. Toimittajan on kuitenkin varmistettava, että koneet ovat turvallisia käytössä. Ne on toimitettava käyttöohjeiden kanssa. (26)

Isommat koneet rakennus- ja infra-alalla vaativat asiantuntijan tarkastuksen.

Tarkastus on suoritettava vuosittain sekä huollon jälkeen, ylikuormituksen jälkeen, mikäli varustusta ei ole käytetty viimeisten kuuden kuukauden aikana tai mikäli työympäristö vaatii useamman tarkastuksen.

Dokumentointi asiantuntijan tarkastuksesta, sekä todistus hyväksytystä koneesta, on oltava saatavilla työpaikalla viranomaisten tarkastusta varten. Dokumentointi on

seurattava koneen mukana omistajanvaihdoksissa. (18)

Kun työpaikan turvallisuus riippuu koneiden tai varusteiden asennuksista tai sijoitteluista, on jokaisen siirron ja asennuksen yhteydessä tehtävä tarkastus asiantuntijan toimesta. Tämä koskee muun muassa nostureita, jotka vaativat erilaisia telineitä ja perustuksia. (18)

Tämä asetus sisällyttää muun muassa:

- Eri nosturit ja siirtolaitteistot
- Maansiirtokoneet, joiden teho ylittää 15 kW (20,4 hv)
- Henkilönostimet
- Yli 3 metriä korkeat telineet
- Hissit

(27)

Vuonna 2015 luotiin sähköinen rekisteröinti koneille, jotka vaativat asiantuntijan tarkastuksen. Rekisterin tarkoitus ja visio ovat, että kaikki koneen tiedot on oltava saatavilla sähköisesti. Koneet merkitään koodilla, jonka voi lukea koodilukijan avulla. Tämän on tarkoitus helpottaa muun muassa työympäristöviraston ja koneen omistajaa tarkastamaan, että säännölliset tarkastukset on tehty.

Rekisteriä hoitaa *Sentralregistret SFS* ja pilottivaiheessa se koskee ainoastaan maansiirtokoneita. Myöhemmin määräys tulee koskemaan kaikkia koneita, jotka vaativat vuosittaista tarkastusta. Tällä hetkellä rekisteri on vapaaehtoinen.

(28)

4 YHTEENVETO

Suomalainen Tulityökortti on voimassa Norjassa. (8)

Arbeidsvarsling-1, jota vaaditaan Norjassa kaikilta tiellä työskenteleviltä, on kurssi, joka suoritetaan yhden päivän aikana. Koulutuksen voi suorittaa usealla eri kielellä, muun muassa englanniksi.

Pohjoismainen (EES) sertifikaatti tai työkoneiden ja nostureiden pätevyystodistus, on voimassa Norjassa yhdessä työympäristöviraston todistuksen kanssa. (kohta 3.3)

Hyväksyntää on anottava hyvissä ajoin, sillä käsittely voi viedä aikaa. Pohjoismaille hyväksyntä pitäisi kuitenkin usein myöntää alle kuukaudessa. (17)

Suomalaisella työturvallisuuskortilla ei ole suoranaista vastinetta Norjassa. On kuitenkin olemassa norjalaisia vaatimuksia työntekijän turvallisuuskoulutuksen dokumentoinnista yrityksen HMS:ään. (Raportti 2, kohta 2.2.2)

Kuten Suomessa, myös Norjassa sovelletaan eurooppalaisia ja kansainvälisiä standardeja, esim. CE-merkintä. (kohta 3.4)

Norjalaisilla rakennustyömailla vaaditaan HMS-korttia (kohta 2.1), joka on

periaatteessa vertailukelpoinen Suomen Valttikorttiin. Kortti on henkilökortti rakennusalalla, sisältäen veronumeron. HMS-kortti ei perustu mihinkään kurssiin, vaan vaatii norjalaisen henkilötunnuksen (*D-nummer*).

HMS-kortti, kuten myös Valttikortti, on aina oltava mukana työpaikalla ja esitettävä muun muassa tarkastavan viranomaisen kehotuksesta.

Norjassa toimivien ulkomaisten yritysten on täytettävä RF1199-lomake, joka sisältää muun muassa tietoa työn luonteesta. Lomake on toimitettava Norjan veroviranomaisille (Skatteetaten). (4)

Ulkomaiset työntekijät, joilla on ulkomainen työnantaja, voivat käyttää lomakkeen kopiota väliaikaisena dokumenttina HMS-kortin sijaan. Tätä voi käyttää siihen asti, kunnes työntekijä saa norjalaisen henkilötunnuksen ja voi anoa HMS-korttia. Työnantaja vastaa HMS-korttien tilauksesta työntekijöilleen.

Norjassa toimii konsulttiyrityksiä, jotka neuvovat norjalaisen henkilötunnuksen (*D-nummer*) ja HMS-kortin tilauksessa.

LÄHDELUETTELO

1. **Botnia-Atlantica.** Infra-Botnia. *Botnia-Atlantica*. [Online] den 28 12 2017. <https://www.botnia-atlantica.eu/om-beviljade-projekt/projektbank/infra-botnia>.
2. **Yrkeshögskolan Novia FoU.** Infra-Botnia. *Yrkeshögskolan Novia FoU*. [Online] 2018. <https://www.novia.fi/forskning/projekt/hallbar-energiteknik/infra-botnia>.
3. **Arbeidstilsynet.** HMS-Kort i bygg og anlegg. *Arbeidstilsynet*. [Online] den 04 04 2018. <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/hms-kort-i-bygg-og-anlegg/>.
4. **Altinn.** Opplysninger om kontrakt, oppdragstaker og arbeidstakere (RF-1199) . *Registerenheten i Brønnøysund*. [Online] 2018. <https://www.altinn.no/skjemaoversikt/skatteetaten/opplysninger-om-kontrakt-opdragstaker-og-arbeidstakere2/>.
5. **Arbeids og sosialdepartementet- Byggherreforskriften.** Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften). *Arbeidstilsynet*. [Online] den 03 06 2016. <https://www.arbeidstilsynet.no/globalassets/regelverkspdf/byggherreforskriften>.
6. **Lovdata- brann- og eksplosjonsvernloven.** Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven). *Lovdata*. [Online] den 01 07 2002. https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20/KAPITTEL_2#KAPITTEL_2.
7. **NBF/FNH.** Finans Norge. *Avtale om brannvern ved utførelse av varme arbeider*. [Online] den 19 12 2007. https://www.finansnorge.no/contentassets/39dfe32deca94795a622b6af34bb5cf3/avtale_om__brann_vern_ved_utforelse_av_varme_arbeider.pdf.
8. **Norsk brannvernforening.** Om sertifiseringsordningen. *Norsk brannvernforening*. [Online] den 04 04 2018. <https://brannvernforeningen.no/sertifiseringer/varme-arbeider/om-sertifiseringsordningen2/om-sertifiseringsordningen/>.
9. —. Sertifiseringsordninger i Norden. *Norsk brannvernforening*. [Online] 2018. <https://brannvernforeningen.no/sertifiseringer/varme-arbeider/om-sertifiseringsordningen2/sertifiseringsordninger-i-norden/>.
10. **Statens Vegvesen.** Statens Vegvesen. *Kurs i arbeidsvarsling og kompetanseregister*. [Online] 2018. <https://www.vegvesen.no/fag/veg+og+gate/arbeidsvarsling/opplaering>.
11. —. *Arbeid på og ved veg -Håndbok N301*. u.o. : Vegdirektoratet, 2014.
12. **Norsk Fagutdanning.** Norsk Fagutdanning-Arbeid på vei. *Kurs Arbeidsvarsling 1 -Arbeid på vei*. [Online] 2018. <https://www.fagutdanning.no/arbeidsvarsling-1.html>.
13. **Kursagenten AS.** kursagenten.no. *Arbeidsvarsling kurs 2*. [Online] 2018. <https://www.kursagenten.no/enkeltkurs/Arbeidsvarsling-kurs-2-142854>.

14. **Norsk Vann.** Læreplan ADK1. *Læreplan ADK1*. u.o. : Norsk Vann, November 2015.
15. —. Norsk Vann. *ADK-1*. [Online] 2018. <https://norskvann.no/index.php/kompetanse/adk>.
16. **Norsk Fagutdanning.** Norsk Fagutdanning. *ADK1-Sertifisering kurs*. [Online] 2018. <https://fagutdanning.no/emagasin/kurs/2/>.
17. **Arbeidstilsynet- Maskiner.** Krav til sertifisert sikkerhetsopplæring. *Utenlandske kompetansebevis for truck, kran og masseforflytningsmaskiner*. [Online] 2018. <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/maskiner/utenlandske-kompetansebevis-for-truck-kran-og-masseforflytningsmaskiner/>.
18. **Arbeids og sosialdepartementet- Forskrift om utførelse av arbeid.** Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav. *Arbeidstilsynet (Forskrift om utførelse av arbeid)*. [Online] den 12 06 2011. <https://www.arbeidstilsynet.no/regelverk/forskrifter/forskrift-om-utforelse-av-arbeid/>.
19. **Andersen, Frode.** VG2 Anleggsteknikk. *Produksjon*. Oslo, Norge : Norsk byggenæring, 10 2010.
20. **Kursagenten AS.** Masseforflytningsmaskiner kl. M1-M6, M20. *Kursagenten AS*. [Online] 2018. <https://www.kursagenten.no/enkeltkurs/Masseforflytningsmaskiner-kl-M1-M6-M20-93832>.
21. **Kursguiden.** Kursguiden. *Anleggsmaskinfører*. [Online] 2018. <https://www.kursguiden.no/coursemodule/?id=25&idCourse=10495>.
22. **SFS.no.** Stiftelsen sentralregisteret. *SFS.no*. [Online] 2018. <http://www.sfs.no/page7/index.html>.
23. **SFS- Stiftelsen Sentralregistret.** Stiftelsen Sentralregistret. *SFS*. [Online] 2018. http://www.sfs.no/Opl_4_map.html.
24. **Lovdata-Maskinforskriften.** Lovdata- Maskinforskriften. *Lovdata*. [Online] den 24 09 2014. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-05-20-544/KAPITTEL_3#KAPITTEL_3.
25. **Standard.no.** Standard.no-CE-merkning. *Standard.no-Harmoniserte standarder-CE-merkning*. [Online] den 11 04 2018. <https://www.standard.no/standardisering/ce-merkning/>.
26. **Arbeidstilsynet.** Arbeidstilsynet- Kjøp og bruk av maskiner. *Arbeidstilsynet*. [Online] 2018. <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/maskiner/kjop-og-bruk-av-maskiner/>.
27. **Lovdata.** Lovdata- Forskrift om utførelse av arbeid . *Lovdata*. [Online] den 01 01 2013. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1357>.
28. **SFS-Sentralregisteret .** SFS-Maskinregisteret. *SFS*. [Online] 2018. <http://www.sfs.no/styled-4/index.html>.

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

UMEÅ UNIVERSITET

EUROPEISKA UNIONEN

Interreg
Botnia-Atlantica

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

REGION
VÄSTERBOTTEN

